

Podobenství o radostné vdově

Na předměstí nevelkého, ale velmi zazobaného města bydlela v krásné vile vdova. Její zesnulý manžel, jmenoval se Hanuš, ještě dokud byl plný síly, rád s kamarády juchal, popíjel, dobře pojedl, pak dobře pospal. Zkrátka užíval si. Hrál na burze a dařilo se mu. Ke stejnému životnímu stylu vychoval i jediného syna Antoše. Když se chlapec nechal vyhodit ze třetí střední školy, jeho taťka pyšně prohlásil: “- - inu, kluk, co dokázal ve čtyřech letech zacházet s půllitrem piva, je halt celej po mně a s životem si poradí. Já jsem si taky vždycky poradil, jak za komunistů, tak dneska za kapitalistů.”

Jednou se Hanuš od někoho dozvěděl, že kdysi, za dávných časů, si nějaký starověký blázen postavil na kopci loď. Mohl z toho zrovna puknout smíchy. A tak se s tím vypravěčem vsadil o panáka rumu, že on, Hanuš, když si takovou věc umane, dokáže taky. A nebude brát na palubu nějakou smradlavou havěť, ale hezké dámy a bohaté pány, kteří s ním budou hrát malé společenské hry o velké peníze. Pár lidí, co tohle chvástání slyšelo, zvedalo obočí v údivu nebo nesouhlasu. Ale jiní se zapojili do sázky a povzbuzovali Hanuše, jen ať se do toho projektu pustí. Hanuš trochu zagúglil, pár lidem, co mu něco dlužili, zavolaal, vyřídil si potřebné papíry, našel stavitele i příhodný kopec, a během zimní sezóny postavil loď na kopci Bulíkově hned za městem. Synek Antoš zatím zlobil a zlobil. Mámě kradl peníze, za které si kupoval konopí, dělal nepořádek, vodil si domů divné slečny a tátovi Hanušovi rozbil tajně vypůjčené auto.

Lod' byla hotová a táta Hanuš čekal na poslední papíry, vyplňoval formuláře a dělal si kapitánské zkoušky. „Když loď, tak na kopci,“ hulákal na oslavě svého vítězství. Velkého mejdanu se zúčastnila nejméně polovina města. Akorát farář nepřišel, protože odmítl loď pokřtít. Prý křtí jen lidi, a to ještě ne všechny. Hanuš usoudil, že farář je namyšlený suchar, a tak ho na oslavu ani nepozval.

Konečně přijel velký tahač a loď dopravil přes devatero hor a devatero údolí na moře.

V maríně se kvůli této události sešla většina Hanušových obdivovatelů a známých. Pořádal se ohňostroj a spousta přípitků a lahví rozbitých o bok lodi, kterou pojmenovali Justýna. Prý že byla postavená na just všem nudným protivům. Hanuš a Antoš, oba v bílých slavnostních navy uniformách, stáli na první palubě a mávali a mávali. Antoše vzal svědomitý otecko na loď, aby ho měl pod dohledem. Doma zůstala Boleslava neboli matka a manželka v jedné osobě. Přátelé jí říkali Bolenka.

Když Bolenka osaměla, brzy si všimla, že na společném účtu nemá dost peněz ani na zaplacení poplatků a energií. Lámal si hlavu, co bude dělat, jestli se Hanuš a Antoš včas nevrátí se slibovaným balíkem peněz. Hodně očekávali od výnosu z heren a zábavných akcí na lodi. Vždyť její stavba a placení personálu spolykalo všechny nahrabané finance i výtěžek z prodeje cenných papírů. Bolenka usoudila, že má dostatek zkušeností s dřívější organizací domácích prací a řízením služebnictva, a tak se brzy stala personální manažerkou v nejmenované slušné firmě. Firma byla sice slušná, ale výdělek stačil sotva na opravy domu a na skromné živobytí. Bolenka sice byla zoufalá, ale nevzdávala to. V manželství s Hanušem se naučila vzdorovat nepohodě stejně jako hřát se na výsluní. Tak čeho by se bála?

Přišly nevlídné dny, Bolenka dřela od nevidím do nevidím, ani zdraví jí moc nesloužilo. Začala ale zuby, pracovala do úmoru a i leccos ušetřila. Za ušetřené peníze nakoupila zlaté mince, na ty je prý spolehnutí. Když jí bylo smutno, navštívila občas toho faráře, který se nepohodl s jejím manželem. Ptala se ho na spoustu věcí. Chtěla vědět, kdo může být od faráře pokřtěn a proč. Ptala se na význam slov jako třeba požehnání, milosrdenství, láska, víra a naděje. Pořád se jí ale zdálo, že kdyby Bůh opravdu byl, nemusela by se tak plahočit a neměla by žaludeční vředy. Mohla by jezdit na dovolenou do Karibiku, a ne od pojišťovny do Karlových Varů. Kdyby byl Bůh, neloupala by se fasáda na domě a zahrada by nezarůstala plevellem. Také by mohla mít služebnictvo jako dřív a

nemusela by se doprošovat pomoci u cizích lidí. Což o to, našla si pár přátel, které měla ráda, ale přesto. Bolenka byla hrdá a neměla ve zvyku dávat najevo své starosti a slabosti, dokonce ani radosti. Lidí jsou zlomyslní a závistiví, tak jí to naučil manžel. Je potřeba dát si pozor. Bolenka si dávala pozor. Dbala i na to, aby se do jejího domu nechtěl nastěhovat třeba samotný Bůh, nevěděla by si s ním rady.

Každý večer před spaním, když se ujistila, že dveře jsou zamčené a záclony zatažené, klekla si Bolenka k posteli. Když se hodně sklonila a natáhla ruku se smetákem na tyči, vyhrábla zpod postele vzácnou dřevěnou krabičku, kde měla deset zlatých dukátů ražených ještě za císaře Josefa II. Měly velkou cenu a krásně se blýskaly ve svitu svíčky. Tuhle chvíli Bolenka milovala, hrála si s blyštivými mincemi, hladila je a pusinkovala. „To jsou jediné děti, které mi zbyly,“ pomyslela si. „Kluk se nepovedl, ale vás jsem si vydřela vlastní hlavou, svým časem a zdravím. Však vy mi ještě uděláte radost, a třeba budete mít další bratříčky!“ Ale co to? V Bolence by se krve nedořezal! V krabičce bylo jen devět sluníček, jejích zlatých dětiček! V hlavě se jí přemílaly myšlenky, co se tady mohlo stát? Copak už ani ve vlastním domě nejsem bezpečná? Celou noc nespala. Ráno se vydala k faráři s pláčem na krajíčku. Za co mě ten váš Bůh trestá? Pláč, hněv, nespravedlnost, nejistota. Farář neměl odpověď. Jen řekl něco v tom smyslu, že když náš Bůh není Bolenčin, ale jenom náš, tak na co se vlastně Bolenka ptá? Proč by měly její ztráty nějak souviset s Bohem? No, jakási logika v tom byla. Bolenka se vrátila domů, zadumaná, unavená a nespokojená.

Neuplynul ani měsíc a přišla zlá zpráva. Loď Justýna ztroskotala a šla ke dnu se všemi cestujícími, i s opilým kapitánem Hanušem a zhuleným lodníkem Antošem. Ke dnu šly i peníze z rulety a pokeru, ze zábavných akcí i sázek. Nezbylo nic. Na kusu dřeva, který zřejmě pocházel ze ztroskotané lodi, prý někdo viděl sedět havrana. No ale to mohl být jen výmysl, který nedává smysl.

Bolenka ovdověla. Neplakala. Přesto jí bylo strašně líto zmařeného života všech těch lidí na lodi, bylo jí líto zmařeného života jejího jediného syna i jediného životního partnera.

I vlastního zmařeného života jí bylo líto. Všechno ztratilo smysl a kolem Bolenčina srdce se zvolna začala tvořit podivná kůra. O Vánocích se přesto Bolenka rozhodla, že zajde na faru a zeptá se faráře, komu by měla donést nějaké dárky pod stromeček. Ona sama nemá nikoho, kdo by si od ní nějaký dárek vzal, kromě pár přátelských duší. Za Hanušova a Antošova života nebyvalo zvykem, aby se nějaké dárky rozdávaly. Doma si dávali jen peníze nebo vouchery. Farář se zamyslel a pak řekl: „Havránek.“ Zprvu si Bolenka představila, že jde o nějaké ptáčátko vypadlé z hnízda, které potřebuje krmivo nebo tak něco. Ukázalo se, že jde o mnoho ptáčat, vlastně dětiček, které nemají domov, a nikdo neví, jak budou trávit Vánoce a jestli vůbec nějaké dárky dostanou.

Bolenka se domluvila s několika kamarádkami, taky se našlo pár skautíků a další pomocné ruce. Ve vile na předměstí se tak mohl vyklidit parádní pokoj, jeden soused přivezl stromek, farář zajistil s maminkami z církve a s dětmi ze Zušky super program, dokonce i s legračními soutěžemi. Cukroví bylo, dárky byly, svíčky voněly a vánoční stromek se tak tetelil radostí, že po zdech poskakovalo nejmíň padesát zlatých prasátek. Nejdřív měla Bolenka trochu obavy, aby jí děti, které se rozběhly po celém domě, neponičily nábytek a drahé koberce. Ale v té radosti, veselí a hudbě jí strach brzy opustil a Bolenka se smála a poskakovala nadšením, jak už dávno ne. Nikdo by nevěřil, že je to ta zahořklá vdova, která uvažuje už jen o konci života.

Po večeři farář zavelel: „A teď se jde do kostela, kde na nás čeká ta nejlepší zpráva, jakou člověk vůbec může dostat. A bude tam také mnoho radosti, hudby a Boží sláva pro každého, kdo přijde k jesličkám, kde spí to nejchudší dítě na světě!“ Všichni ztichli, začali se oblékat a obouvat.

„Počkat, počkat,“ křičí čokoládou ušmudlaný chlapeček, trochu tmavší pleti než druhé děti. „Něco jsem našel,“ volá a řítí se ze schodů, div se nepřerazí, a mává zatnutou pěstičkou. Dole ukáže svůj nále. V dětské dlani svítí jako slunce zlatý dukát. Všichni koukají, pusy dokořán, nevěří svým očím. „Ale to vypadá jako můj desátý dukát!“ řekne polohlasem, leč naprosto zřetelně vdova

Boleslava. „Kde jsi ho našel?“ Chlapeček se pochlubí: „Byl jsem v pokoji s velkou postelí a skákal jsem na ní tak vysoko, až do stropu. Trochu se to všechno zmotalo a já jsem spadl i s peřinami a matrací na zem. Ale nebrečel jsem, jen jsem se chtěl vymotat. A najednou tam bylo tohle sluníčko, na kterém jsou písmenka a obrázek. Je moc hezké! Dám ti ho, protože jsi hodná a protože hezky zpíváš,“ dodal vážně a podal dukát Bolenke.

A co udělala Bolenka? Obešla všechny, jednoho po druhém, každému dukát nadšeně ukazovala a vyprávěla jeho příběh. A zakončila: „S tímhle desátým a jeho nálezcem přišlo Boží slunce i do tohoto domu. A tak vás všechny zvou na zítřejší božíhodový oběd. Takovou mám radost!“

Bolenka měla pravdu. Zlatý dukát byl znamením, že od teďka bude všechno jinak. Od teďka se bude ve vile na předměstí uklízet, větrat, zařizovat. Do omšelých pokojů se místo drahého nábytku nastěhují dětské postýlky, na zdech budou veselé obrázky a ve skříňkách hračky a knížky. V obýváku bude jídelna a ze sklepa zmizí harampádí a bude tady tělocvična.

„Jen nevím, pane faráři, kde vezmu tolik peněz, aby měl Havránek hezký domov. Plánuju prodat devět zlatých mincí, nechám si na památku jen ten desátý dukát. Bojím se ale, že ani tak to nebude stačit.“ „Bolenko, s vaší radostí a láskou k dětem přišel do vašeho domu Bůh. Jsem o tom přesvědčen a brzy se přesvědčíte i vy. A jestli někde přebývá Bůh, tak určitě s sebou přinese i požehnání. Tím si můžete být jistá.“

Bolenka pracovala, šetřila, prodávala i věci, které jí najednou připadaly úplně zbytečné, ač kdysi lpěla na jejich hodnotě. Do domu se už mohlo pár dětí s tetami nebo maminkami nastěhovat, ale peněz bylo pořád třeba. Bolenka řekla Bohu: „Dal jsi mi tak bohatého a rozmařilého muže. Proč jsi mu nevnuknul, aby něco ušetřil pro budoucí časy?“

Bůh se usmál, ale nic neřekl.

Znovu se přiblížily vánoční svátky. A tolik dětí bylo, které je neměly kde slavit. „Jak jim můžeme pomoci? ptali se lidé ve městě. Občas dostali dobrý nápad, a tak ho uskutečnili, aby byly letošní Vánoce stejně krásné, jako byly ty loňské.“

Bolenka dostala poštovní obsílku na Úřad. Takové obsílky nemá nikdo rád, zvláště před Vánocemi, a když navíc ani netuší, co ho na Úřadě může potkat. Bolenka se s bušícím srdcem a slabýma nohama vypravila do té ošklivé šedivé budovy, kterou neměl nikdo v oblibě. V místnosti, kde to nevonělo a všude se povalovaly složky papírů a stohy tištěných předpisů a nařízení, seděl u odřeného psacího stolu pan Mrzout, úředník Úřadu. Zeptal se Bolenky na formality, aniž by jí nabídl židli. Poté obřadně otevřel tenkou složku a přečetl Bolence Vyrozumění. Z této úřední listiny přečtené úředníkem Úřadu se Bolenka dozvěděla, že jí bude vyplaceno několik miliónů peněz z životní pojistky, kterou kdysi dávno uzavřel její zesnulý manžel Hanuš. Též syn Antoš byl pojištěn proti úrazu s následkem smrti a i jeho pojistka připadla matce Bolenke. Úředník ve finále požádal Bolenku o podpis a číslo účtu, na které by bylo možno její peníze převést. Víc ho nezajímalo.

Cestou z Úřadu se Bolenka zastavila u pana faráře a prozradila mu, že na horní patro svého domu plánuje vystavět další patro, aby Havránkovy děti mohly mít své postýlky pod její střechou. A na všechny se prý dostane. Pan farář chvíli zíral, jako by potkal opravdické zjevení. Pak mu ale leccos došlo, a tak jen řekl: „Pamatujete, Bolenko? Jestliže otevřete své srdce Bohu a dveře jeho maličkým, přijde požehnání i do vašeho domu. Teď běžte, napečte koláče a uspořádejte hostinu, protože se Vám vrátil život, radost, láska i naděje.“

A tady končí a zároveň začíná příběh vdovy Bolenky, která o všechno přišla a neměla než deset zlatých dukátů z doby císaře Josefa II. a několik přátel, kteří uvěřili její radosti.

Delicie Nerková
2021